

1665 6

MEMORIE VAN ANTWOORD
(Ingezonden bij brief van 17 Mei 1951)

Algemene beschouwingen

1. *Algemeen.* Tot hun voldoening is aan de ondergetekenden uit het Voorlopig Verslag gebleken, dat het ontwerp in grote lijnen de instemming heeft van de vaste Commissie voor de Middenstand. Met zorg is er naar gestreefd een regeling te treffen, die overzichtelijk en gemakkelijk leesbaar is.

Over de vraag, of met de onderling uiteenlopende wensen van de verschillende groepen van belanghebbenden voldoende rekening is gehouden, is uiteraard verschil van mening mogelijk. De divergentie bracht mede, dat herhaaldelijk een keuze moest worden gedaan.

Over de winkelsluitingswetgeving heeft met de andere Benelux-landen overleg plaats gevonden. De gedachten over dit ontwerp lopen echter in de verschillende landen vrij sterk uiteen. In België bestaat, in tegenstelling tot het Groothertogdom Luxemburg, geen wettelijke regeling van de winkelsluiting. In Luxemburg wordt een nieuwe regeling voorbereid, terwijl in het Belgische Parlement een initiatiefvoorstel is aangeboden, dat in beginsel overeenkomst vertoont met de Nederlandse regeling, maar in de uitvoering minder ver gaat. Het verschil in regeling van deze materie staat aan de verwezenlijking van de Economische Unie niet in de weg. Wel is het wenselijk de Winkelsluitingswet zodanig soepel te doen zijn, dat ongewenste concurrentieverhoudingen in het grensgebied kunnen worden voorkomen. In het onderhavige ontwerp is hiermede rekening gehouden.

2. *Algehele sluiting van de winkels gedurende de Zondag.* Omrent het beginsel van de Zondagsluiting bestaat tussen de Regering en de commissie overeenstemming.

Inderdaad is het juist, dat het wetsontwerp mogelijkheden van uitzonderingen op deze Zondagsluiting bevat. Het wil de ondergetekenden voorkomen, dat dit wenselijk is. Een uitzondering kan vooreerst gemaakt worden, wanneer bijzondere (plaatselijke) omstandigheden in een gemeente hiertoe aanleiding geven. Men denke in dit verband aan de bad- en seizoenplaatsen en aan de zogenaamde centrumgemeenten. Ook komt het, met name in het zuiden van het land, herhaaldelijk voor, dat de kerkangers, die vanwege de grote afstand practisch alleen des Zondags in de kom van het dorp komen, op die dag vóór de aanvang van de kerkdienst hun bestellingen opgeven en de boodschappen na de dienst ophalen. Met betrekking tot de door artikel 11, onder *b* en *c*, geopende mogelijkheden van ont-heffing zij opgemerkt, dat deze reeds in de geldende Winkelsluitingswet voorkomen. Deze regeling vindt haar rechtvaardiging in bestaande gebruiken en in het belang van het publiek.

3. *Sluiting van de winkels op de werkdagen om 18 uur.* Over de algemene regel van sluiting om 18 uur bestaat tussen Regering en commissie geen verschil van mening. Voorts is de commissie met de ondergetekenden van oordeel, dat uitzonderingen op deze algemene regel mogelijk moeten zijn. Inderdaad blijkt uit de vele thans bestaande gemeentelijke verordeningen, waarbij een afwijkend sluitings-tijdstip is vastgesteld, dat vooral ten plattelande, in bad- en seizoen-plaatsen, in de grensstreek en in de forensenplaatsen behoefte bestaat aan een later sluitingsuur, hetzij voor alle, hetzij voor speciale winkels.

Het is op grond van deze ervaring, dat het ingediende wetsvoorstel het aan de gemeenten overliet zonder hogere goedkeuring een later sluitingstijdstip te bepalen, zij het ook, dat daarbij zekere beperkingen in acht genomen moesten worden. Dat deze vrijheid niet tot het platteland werd beperkt, was ten eerste, omdat, zoals uit het bovenstaande blijkt, de behoefte aan een ander dan het wettelijk sluitings-tijdstip zich niet alleen daar doet gevoelen, ten tweede, omdat het niet wel mogelijk is van het begrip „platteland” een omschrijving te geven, die juridisch voldoende scherp en tevens practisch voldoende bruikbaar is.

Nu echter de commissie van oordeel is, dat de door het ontwerp aan de gemeenten toegekende bevoegdheid te ver gaat, zijn de onder-

getekenden bereid de hierbedoelde mogelijkheid van afwijking van de algemene regel, behoudens ten aanzien van één avond in de week, te laten vervallen. Dientengevolge zal van het sluitingstijdstip door de gemeenten in het algemeen nog slechts afgeweken kunnen worden op grond van artikel 10. Dit brengt mede, dat de desbetreffende plaatselijke verordeningen onderworpen zullen zijn aan goedkeuring van de Kroon. Wel zouden de ondergetekenden in dit verband in het tweede lid van artikel 10 het woord „bijzondere” willen vervangen door „plaatselijke”.

Aan Koninklijke goedkeuring ware de voorkeur te geven boven goedkeuring door Gedeputeerde Staten. Het is immers wenselijk, dat zoveel mogelijk één instantie met de toezicht houdende functie wordt belast. Goedkeuring door de Kroon komt reeds in verschillende andere bepalingen van het ontwerp voor. Voorts zal bij de hantering van het goedkeuringsrecht rekening moeten worden gehouden met de concurrentieverhoudingen tussen winkeliers in aangrenzende gemeenten, welke gemeenten niet binnen de grenzen van dezelfde provincie gelegen behoeven te zijn. Ook de geldende wet kent niet-goedkeuring door Gedeputeerde Staten.

De mogelijkheid, dat de gemeente voor één avond in de week zonder goedkeuring door de Kroon het sluitingstijdstip bepaalt op uiterlijk 22 uur, zouden de ondergetekenden gaarne willen handhaven. Het wil hun voorkomen, dat een koopavond in het belang van de consumenten kan zijn, terwijl niet gezegd kan worden, dat de belangen van de winkeliers hierdoor ernstig worden geschaad. De koop-avond wordt in het ontwerp niet voorgeschreven, alleen wordt de mogelijkheid geopend, dat de gemeenteraad hiertoe besluit. Aangenomen mag worden, dat de raad zulk een besluit slechts zal nemen, wanneer daartoe in de gemeente bepaaldelijk de wens leeft.

Nu de aanvankelijk in het tweede lid van artikel 2 vervatte mogelijk-heid tot afwijking van het sluitingstijdstip grotendeels is vervallen, zijn de ondergetekenden geneigd, de in het Voorlopig Verslag gestelde vraag, of het niet wenselijk zou zijn het gewone sluitingstijdstip voor bepaalde branches een uur later te stellen, in zoverre bevestigend te beantwoorden, dat zij de mogelijkheid zouden willen openen tot het treffen van een dergelijke voorziening bij algemene maatregel van bestuur; het lijkt niet wenselijk voor bepaalde branches het sluitings-tijdstip bij de wet een uur later te stellen. Bij de Nota van Wijzigingen is aan artikel 3 een nieuw tweede lid toegevoegd, waarin vorenbe-doelde regeling is opgenomen. Op deze wijze wordt het mogelijk onder rechtstreekse verantwoordelijkheid van de centrale Overheid de wet zo toe te passen, als de maatschappelijke behoeften eisen. In dit ver-band verdient vermelding, dat de drie landelijke vrije organisaties van sigarenwinkeliers op verlating van het sluitingstijdstip met een uur voor de sigarenwinkeliers hebben aangedrongen. Uiteraard zal van de thans geopende mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur van het wettelijk sluitingstijdstip af te wijken slechts in ge-vallen, dat het werkelijk nodig is, gebruik worden gemaakt.

Door bij de Nota van Wijzigingen in artikel 13, eerste lid, ook het nieuwe tweede lid van artikel 3 te vermelden, hebben de ondergete-kenden buiten twijfel willen stellen, dat een algemene maatregel van bestuur, als boven bedoeld, niet zal worden vastgesteld dan op ver-zoek van de organisaties van belanghebbenden.

Overigens zijn de ondergetekenden van mening, dat gemeenten, welke de voorkeur geven aan het wettelijk sluitingsuur, bevoegd moeten zijn onder Koninklijke goedkeuring bij verordening te be-palen, dat een zodanige algemene maatregel van bestuur voor haar niet geldt. In artikel 10, derde lid, is bij Nota van Wijzigingen een daartoe strekkende aanvulling opgenomen.

4. *Sluiting gedurende een halve werkdag per week.* Tegen het oordeel van de commissie, dat sluiting gedurende een halve dag per week imperatief behoort te worden voorgeschreven, bestaat bij de ondergetekenden ernstige bedenking. In het voorontwerp was deze verplichte sluiting opgenomen. Van verschillende zijden zijn hiertegen echter grote bezwaren aangevoerd.

Er zijn verscheidene takken van detailhandel, waarvoor deze ver-plichte sluiting tot grote moeilijkheden aanleiding zou geven. Zo wer-den van de zijde van de broodbakkers de volgende bezwaren aan-gevoerd:

a. veel brood wordt nog na 16 uur gekocht in verband met de avondbroodmaaltijd;

b. een aantal consumenten is alleen in de namiddag in de gelegenheid brood te kopen, dat de volgende dag wordt medegenomen naar het werk;

c. het door de broodbezorgers overgehouden brood kan bij mid-dagsluiting niet meer dezelfde dag in de winkel worden verkocht. Dit betekent veelal verspilling van grondstoffen en een schadepost voor de bakker;

d. een aantal kleine bedrijven steunt overwegend op afhaaldebiet, dat voor een belangrijk deel in de middaguren valt;

e. brood is volksvoedsel bij uitnemendheid, dat steeds in zo vers mogelijke toestand moet worden gekocht.

Ook in andere branches, zoals de detailhandel in tabak, chocolaterie, banket en parfum, bestaan bezwaren tegen de middagsluiting. Voor deze groepen betekent sluiting economische schade, omdat veelal, wanneer het artikel op het moment van de behoefte niet kan worden gekocht, aankoop achterwege blijft.

Voorts moet niet uit het oog worden verloren, dat vele winkeliers ten plattelande in het geheel geen prijs stellen op een dergelijke sluiting.

Het systeem, dat de halvedagsluiting op verzoek van het bedrijfsleven wordt bepaald, lijkt de ondergetekenden derhalve het meest doelmatig. Wanneer een branche zelf geen prijs stelt op sluiting gedurende een halve dag of zelfs een dergelijke sluiting voor de bedrijfsvoering nadelig acht, is er geen reden haar niettemin op te leggen.

Wat de voor sluiting aan te wijzen tijdvakken betreft, diene het volgende. Zoals reeds in de Memorie van Toelichting is betoogd, bestaan tegen een volstrekt uniforme sluitingsregeling doorslaggevend bezwaren. Anderzijds moet ook gewaakt worden tegen te veel differentiatie. Nadere overweging van deze materie heeft de ondergetekenden tot het volgende voorstel gevoerd: bij algemene maatregel van bestuur kan het sluitingstijdvak bepaald worden op Maandagvoormiddag, Maandagnamiddag, Dinsdagnamiddag, Woensdagnamiddag en voor bepaalde branches op Zaterdagmiddag. Bij door de Kroon goed te keuren gemeenteverordening kan worden bepaald, dat de verplichting tot sluiting voor een bepaalde branche niet dan wel voor een ander tijdvak zal gelden; in het laatste geval is echter de keuze van de raad tot bovengenoemde tijdvakken beperkt. Verdere differentiatie lijkt niet nodig en ongewenst. Het is in het belang van de industrie en de groothandel, dat althans gedurende een bepaald gedeelte van de week in het gehele land geen winkel gesloten behoeft te zijn.

Met de commissie achten de ondergetekenden het niet wenselijk, dat voor verschillende afdelingen van warenhuizen en andere gemengde bedrijven verschillende sluitingstijden zullen gelden. Het wil hun voorkomen, dat het ontwerp de mogelijkheid laat dergelijke bedrijven als een afzonderlijke groep winkels aan te merken.

Met het oordeel van de commissie, dat het wenselijk is de halvedagsluiting niet verplicht te stellen in weken, waarin een algemeen Christelijke feestdag of een nationale feestdag valt, kunnen de ondergetekenden zich verenigen. Een desbetreffende bepaling is bij Nota van Wijzigingen in artikel 4 opgenomen.

5. *Mogelijkheid ook andere bedrijfsruimten dan winkels onder de Winkelsluitingswet te brengen.* Het stemt de ondergetekenden tot volvoering, dat de commissie zich met het voorgestelde kan verenigen.

6. *Regeling in zake de markthandel, de straathandel en de handel te water.* Tegen het voorgestelde systeem betreffende de markthandel, de straathandel en de handel te water heeft de commissie bezwaar. Zij is van oordeel, dat de markthandel op dezelfde voet moet worden behandeld als de winkelhandel. De ondergetekenden kunnen deze opvatting niet delen. Het wetsontwerp verdeelt de handel als het ware in twee delen, t.w. de handel in winkels en de handel daarbuiten. De markthandel behoort in dit systeem tot de laatste categorie. Deze verdeling heeft goede grond. Markthandel, straathandel en handel te water hebben gemeenschappelijke trekken, die deze vormen van handel van de winkelhandel onderscheiden.

De besloten inrichting geeft aan deze laatste een eigen karakter. Dit karakter mist de markthandel, doordat een markt kraam nu eenmaal iets geheel anders is dan een winkel. Voorts is de markthandel evenals de straathandel en de handel te water een handel zonder service. Bovendien is hij, gelijk elke vorm van detailhandel, die niet in een winkel wordt uitgeoefend, in sterke mate afhankelijk van weersinvloeden. De mening, dat markthandel als het ware een verkapt winkelhandel zou zijn, kunnen ondergetekenden dan ook niet onderschrijven.

Dat het ontwerp voor de markthandel geen halvedagsluiting mogelijk maakt, ligt voorts mede hieraan, dat er in de gemeenten niet iedere dag markt pleegt te zijn of, zo dit wel het geval is, de markt niet de gehele dag pleegt te duren.

Onder markthandelaren moeten naar het oordeel van de ondergetekenden niet worden begrepen zij, die elders dan op een markt op een vaste standplaats hun nering plegen uit te oefenen. Deze personen dienen als straathandelaren aangemerkt te worden, tenzij zij hun nering in een besloten inrichting uitoefenen, in welk geval zij geen straathandel drijven, maar een winkel in de zin der wet hebben. De

verkoopgelegenheden zonder besloten inrichting op vaste standplaatsen dienen, naar de mening van de ondergetekenden, wat het sluitingsuur betreft, niet met winkels te worden gelijkgesteld, omdat, zoals in de Memorie van Toelichting wordt opgemerkt, straathandelaren onder geheel andere omstandigheden hun bedrijf uitoefenen en in sterke mate afhankelijk zijn van weers- en seizoeninvloeden.

Op dezelfde gronden zijn de ondergetekenden van mening, dat een verbod van verkoop gedurende een halve werkdag per week voor de straathandel en de handel te water geen aanbeveling verdient. Een dergelijk verbod ware overigens zeker niet in overeenstemming met de wensen, welke bij de betrokken handelaren leven. Ook de belangen van de consument zijn er stellig niet mede gediend, dat deze vorm van handel gedurende een halve werkdag per week onmogelijk wordt gemaakt.

7. *Regeling met betrekking tot de verkoopautomaten.* Het verheugt de ondergetekenden, dat de commissie zich met de voorstellen dienaangaande kan verenigen.

8. *Vacantieregeling.* Inderdaad was in het voorontwerp een vacantieregeling opgenomen. Daartegen zijn echter belangrijke bezwaren ingebracht. Ligt het nu op de weg van de wetgever desondanks de mogelijkheid te openen, dat gemeenten aan zelfstandige ondernemers, ook als dezen er geen prijs op stellen, sluiting van hun winkels in verband met vakantie voorschrijven? Het wil de ondergetekenden voorkomen, dat op deze vraag een ontkennend antwoord past. Het algemeen belang eist een dergelijk ingrijpen in de vrijheid van bedrijfsuitoefening niet. Daarenboven gaat de wens om tot een verplichte vacatiesluiting te komen gewoonlijk uit van winkeliers, die zich financieel een omzetsderving gedurende de vakantie kunnen veroorloven en bovendien over voldoende middelen beschikken om van hun vakantie gebruik te maken. Dit zijn juist niet de kleine winkeliers, wier belang men met een vacantieregeling beoogt te dienen.

Het komt de ondergetekenden voor, dat de vakantie een onderwerp is, dat geheel aan de belanghebbenden kan worden overgelaten. Plaatselijk of in een bepaalde wijk of buurt kunnen de winkeliers hieromtrent zelf een regeling treffen.

9. *Strafbaarstelling van de koper.* Met de leden der commissie, die onder dit hoofd in het Voorlopig Verslag in de tweede plaats aan het woord zijn, menen de ondergetekenden, dat een afzonderlijke strafbaarstelling van de koper minder goed in het onderhavige ontwerp zou passen. Dit geeft immers regelen omtrent de bedrijfsuitoefening in de detailhandel en richt zich tot de detailhandelaren. Afgezien hiervan achten de ondergetekenden het niet wenselijk zonder strikte noodzaak een nieuw strafbaar feit te creëren, aan het plegen waarvan de gewone burger eventueel gemakkelijk schuldig kan staan. Dit leidt licht tot ondermijning van het ontzag voor de strafwet. Overigens vragen zij zich af, of met een bepaling, als waarvan de in de eerste plaats aan het woord zijnde leden der commissie de opening aanbevelen, in de hierbedoelde gevallen veel meer kan worden bereikt dan met artikel 47, eerste lid, sub 2°, van het Strafwetboek.

Artikelen

Artikel 3. Bij het overleg met de middenstandsorganisaties is gebleken, dat in het algemeen prijs gesteld wordt op openstelling van de winkels tot 21 uur op 24 December. Verschillende categorieën van winkels behalen die avond een belangrijke omzet.

Voor welke groepen van winkels het van belang zal zijn langer open te mogen blijven op de in artikel 3 genoemde dagen en in de daargenoemde tijdvakken, valt, naar achteraf is gebleken, niet a priori te zeggen. Vandaar dat, in afwijking van het voorontwerp, het ingediende wetsvoorstel geen opsomming inhoudt. Trouwens, in de praktijk zullen uiteraard slechts die winkels openblijven, waarvoor de omzetten op de dagen en in de tijdvakken van artikel 3 inderdaad de moeite waard zijn.

Aan de tweede met betrekking tot artikel 3 in het Voorlopig Verslag gemaakte opmerking zijn de ondergetekenden ruimschoots tegemoet gekomen door opnemng van het nieuwe vierde lid van artikel 4.

Het nieuwe tweede lid van artikel 3 is toegelicht aan het slot van punt 3 der algemene beschouwingen.

Tot een nieuw derde lid van artikel 3 is ter wille van de overzichtelijkheid gemaakt het vroegere tweede lid van artikel 2, zoals dit lid ingevolge het onder punt 3 van de algemene beschouwingen opgemerkte zou zijn komen te luiden.

Artikel 4, lid 1. De ondergetekenden hebben, mede naar aanleiding van de met betrekking tot dit lid in het Voorlopig Verslag gemaakte opmerking, de omschrijving van de winkels, waarvoor

Regeling van de winkelsluiting

sluiting op Zaterdagmiddag zal kunnen worden voorgeschreven, herzien. Het is niet de bedoeling, dat een dergelijke sluiting zal kunnen worden ingevoerd voor winkels, welke artikelen in hoofdzaak bestemd zijn voor gebruik of verbruik in de particuliere huishouding; zij zou in strijd zijn met het belang van de consument. De mogelijkheid tot het opleggen van een verplichting tot sluiting op Zaterdagmiddag is daarom beperkt tot winkels, welke artikelen in hoofdzaak voor gebruik of verbruik in de uitoefening van een beroep of bedrijf zijn bestemd.

Artikel 4, lid 2. De gemeenteraad zal volgens de bij Nota van Wijzigingen voorgestelde nieuwe redactie, slechts indien plaatselijke omstandigheden daartoe aanleiding geven, van de bij algemene maatregel van bestuur gegeven regeling kunnen afwijken. Bij de verlening van de Koninklijke goedkeuring zal uiteraard worden nagegaan, of de tegen de algemene regeling geopperde bezwaren gegrond en van voldoende belang zijn.

Artikel 5, lid 1. De ondergetekenden hebben een wijziging in de geest, als door de commissie voorgesteld bij Nota van Wijzigingen, in dit lid aangebracht.

Artikel 6, lid 3. Zoals reeds bij artikel 3 is opgemerkt, achten de ondergetekenden het niet aanbevelenswaardig de uitzondering voor 24 December te laten vervallen.

Artikel 7, lid 2. Dit lid is op overeenkomstige wijze veranderd als het naar artikel 3, derde lid, overgebrachte tweede lid van artikel 2 en als nieuw derde lid overgebracht naar artikel 8.

Artikel 8, lid 1. Zoals in de Memorie van Toelichting reeds werd opgemerkt, is het venten met geringe eetwaren op Zondag steeds toegestaan geweest. Er zijn naar het oordeel van de ondergetekenden niet voldoende redenen thans in deze toestand wijziging te brengen. De belangen van het publiek zijn er ongetwijfeld mede gediend, dat Zondags geringe eetwaren verkrijgbaar zijn.

Aan een nadere omschrijving van het begrip „geringe eetwaren” lijkt geen behoefte te bestaan. Deze terminologie wordt reeds gedurende meer dan een eeuw gehanteerd, zonder dat dit praktisch tot moeilijkheden heeft geleid.

Artikel 8, lid 2. Met name voor de straathandel in kerstbomen en kerstbloemstukken is de avond van 24 December een belangrijk verkoopstijdvak.

Artikel 9, lid 2. Voor groente en fruit lijkt minder aanleiding voor deze uitzondering te bestaan. Zij zijn in mindere mate dan brood en melk volksvoedsel; bovendien plegen brood en melk aan huis bezorgd te worden, terwijl groente en fruit veelvuldig in de winkel worden afgehaald.

Artikel 10, lid 3. In enkele gemeenten is de verkoop van geringe eetwaren op Zondag verboden in verband met de godsdienstige overtuiging van de overgrote meerderheid van de bevolking dezer gemeenten. Handhaving van een dusdanig verbod zouden de ondergetekenden mogelijk willen laten.

In dit lid is, in overeenstemming met de in het tweede lid aangebrachte wijziging, het woord „bijzondere” vervangen door „plaatselijke”.

De invoeging van de woorden „een krachtens artikel 3, tweede lid, getroffen of” is toegelicht aan het slot van punt 3 der algemene beschouwingen.

Artikel 11. Met verschillende leden zijn de ondergetekenden van oordeel, dat tentoonstellingen niet dienen te ontaarden in gelegenheden, waar de handel, zonder de normale regels van de winkelsluiting in acht te nemen, artikelen kan verkopen of orders kan opnemen. Dit neemt niet weg, dat het in verschillende gevallen voor een tentoonstelling van belang is, dat ter plaatse bepaalde artikelen kunnen worden gekocht. Burgemeester en wethouders kunnen alle voorwaarden stellen, welke zij doelmatig achten. Zo kunnen zij de verkoop tot bepaalde artikelen of tot bepaalde uren beperken.

Wat de veilingen betreft, moge worden verwezen naar het algemene deel van de toelichting. Avondveilingen komen vooral in de vorm van boekenveilingen in verscheidene steden voor.

In de aanhef van dit artikel is weloverwogen het woord „voorwaardelijk” gebezigd om duidelijk te doen uitkomen, dat, wanneer de voorwaarden niet in acht genomen worden, de ontheffing niet geldt. De term „voorwaarden” wordt in het spraakgebruik herhaaldelijk gebezigd in de zin van „bepalingen”.

Artikel 13, lid 1. Als primair bevoegd tot het indienen van een verzoek worden in dit lid genoemd de hoofdbedrijfschappen en de bedrijfschappen. Slechts voor zover deze niet bestaan, komen in aanmerking de representatieve organisaties van de betrokken ondernemers. Deze organisaties behoeven daarbij niet gezamenlijk op te treden, doch iedere organisatie kan het verzoek doen. Deze bepaling lijkt wenselijk, omdat het verzoek niet achterwege moet blijven, wanneer een organisatie er zich tegen verzet, terwijl de andere organisaties dit wensen te doen.

Het lijkt de ondergetekenden niet doelmatig ook aan de representatieve organisaties van de betrokken werknemers op dit punt bevoegdheid toe te kennen. Waar het in deze wet niet gaat om de arbeidsrust van de werknemer, welke immers in de Arbeidswet gewaarborgd is, zou het niet juist zijn, dat de werknemersorganisaties een verzoek zouden kunnen indienen. Intussen zijn, voor zover de ondergetekenden bekend, de werknemers in de detailhandel niet branchegewijs georganiseerd.

Waar nog geen (hoofd)bedrijfschappen bestaan, is de daarover aan het slot gestelde vraag thans niet te beantwoorden.

De vermelding in dit lid van artikel 3, tweede lid, is toegelicht in de voorlaatste alinea van punt 3 der algemene beschouwingen.

Artikel 13, lid 2. De Kamers van Koophandel en Fabrieken zijn lichamen, waarin het regionale bedrijfsleven in zijn verschillende schakeringen is vertegenwoordigd. Het lijkt de ondergetekenden daarom minder juist, dat deze lichamen wettelijk zouden worden verplicht organisaties van belanghebbenden te horen, alvorens een advies uit te brengen. Dit kan aan de prudentie van de Kamers worden overgelaten.

Artikel 14, lid 1. Met de commissie zijn de ondergetekenden van oordeel, dat beperking van de uitzonderingsbepaling voor apotheken geen aanbeveling verdient. De regeling voldoet in de praktijk.

Wat de ijswinkels betreft, moge opgemerkt worden, dat niet de eis is gesteld, dat gedurende het gehele jaar uitsluitend consumptie-ijs wordt verkocht. Ook een winkel, waarin gedurende de zomermaanden uitsluitend consumptie-ijs wordt verkocht en in de winter andere waar, voldoet aan de norm voor de vrijstelling. De ondergetekenden hebben er intussen geen bezwaar tegen ook winkels, waar uitsluitend patates-frites of consumptie-ijs en patates-frites te zamen worden verkocht, vrij te stellen.

Een winkel, waar men normaliter allerlei andere artikelen verkoopt, doch na sluitingstijd uitsluitend consumptie-ijs, kan naar de mening van de ondergetekenden niet aangemerkt worden als een winkel, waar uitsluitend consumptie-ijs wordt verkocht.

Artikel 14, lid 2. Met een aanvulling in de geest, als door de commissie voorgesteld, kunnen de ondergetekenden zich verenigen. Zij is bij Nota van Wijzigingen aangebracht.

Artikel 17. De bestaande Winkelsluitingswet is indertijd, evenals het Winkelsluitingsbesluit, bij Nota van Wijzigingen in artikel 1 van de Wet op de economische delicten opgenomen. Dit is geschied, omdat deze regelingen, gelijk andere in dat artikel genoemde, zoals de Vestigingswet Kleinbedrijf 1937 en het Besluit Algemeen Vestigingsverbod Kleinbedrijf 1941, nauw verband houden met de bestrijding van excessieve concurrentie. De Staten-Generaal hebben zich met deze opvatting verenigd. Onder deze omstandigheden hebben de ondergetekenden gemeend ook overtredingen van de nieuwe Winkelsluitingswet tot economische delicten te moeten maken.

Artikel 20. Het tweede en het derde lid van dit artikel zijn geschrapt, omdat zij overbodig waren.

Ondertekening. Nu er geen Staatssecretaris van Economische Zaken meer is, menen de ondergetekenden de in de laatste alinea van het Voorlopig Verslag aan de orde gestelde kwestie te kunnen laten rusten.

Bij deze Memorie is een Nota van Wijzigingen gevoegd, welke, behalve de bovenvermelde veranderingen, een aantal redactionele wijzigingen van het ingediende ontwerp brengt. Een dienovereenkomstig opgesteld Gewijzigd Ontwerp van Wet gaat mede hierbij.

De Minister van Economische Zaken,
VAN DEN BRINK.

De Minister zonder Portefeuille,
A. H. M. ALBREGTS.